

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ถึงโครงสร้างประวัติความเป็นมา รวมทั้งการบริหารงานและการดำเนินงานของพนักงานที่สังกัดในสถานีเพื่อนำมาพิจารณาถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อการปรับตัวของทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น มติของกรมการเมืองศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว เอกสารการประชุมประจำปีของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ตลอดจนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนสำคัญในการบุกเบิกก่อตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันรวมทั้งบริษัทที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานีมาโดยตลอด แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อทำการประมวลผลถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปรับองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการปรับตัวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ได้แก่ นโยบายองค์กร ที่มักมีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของหน่วยการบริหารสถานีย่อยต่าง ๆ นโยบายการบริหารงานทางด้านบุคลากรหรืองานทรัพยากรบุคคล ที่ยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถและการมุ่งใจ การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีการส่งสัญญาณการบริหารหน่วยงานในสังกัดของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ปัจจัยด้านการปรับเปลี่ยนการผลิตงานข่าว รายการต่าง ๆ และการบริหารงบประมาณ รายได้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการปรับตัวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ได้แก่ นโยบายของพรรคในการควบคุมระบบสื่อสารมวลชนของประเทศ เนื่องจากประเทศลาวมีอุดมการณ์ในการบริหารประเทศที่จะก้าวไปสู่การเป็นประเทศสังคมนิยมตามแบบของลาว ดังที่กล่าวไปในบทที่ผ่านมา ดังนั้นสื่อทุกประเภทจึงต้องอยู่ภายใต้ความดูแลของทางภาครัฐบาล โดยมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ควบคุมดูแลโดยตรง รัฐในฐานะผู้ถือครองกรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของ (State Ownership) มีนโยบายในการควบคุมรวมทั้งการกำหนดโครงสร้างหน้าที่การบริหาร การจัดการรายได้รวมทั้งนโยบายในด้านรายการของสถานี ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลไปถึงการดำเนินงานในแง่สัดส่วนรูปแบบและเนื้อหาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามโครงสร้างองค์กรที่มีการปรับเปลี่ยนไป โดยที่ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ดังต่อไปนี้

6.1 โครงสร้างสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในระยะเริ่มต้นการก่อตั้งปี พ.ศ. 2526

หลังจากที่ลาวได้รับเอกราชมาได้เพียง 8 ปี โดยเริ่มแรกนั้นสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสนองความต้องการของพรรคและรัฐบาล เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์นโยบายของรัฐ และตอบสนองความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนลาว ดังนั้นในการประชุมศูนย์กลางพรรคครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2525 ได้มีการแถลงถึงเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้นคือ การที่พรรคและรัฐบาลมองเห็นความสำคัญและอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ เพื่อที่จะใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์นโยบายของพรรค แผนพัฒนาประเทศของรัฐบาล อีกทั้งในขณะนั้นสถานีโทรทัศน์ของประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงก็ได้ส่งสัญญาณโทรทัศน์ที่มีกำลังส่งสูง สามารถแพร่ภาพเข้าไปในหลายพื้นที่ของลาวทำให้รัฐบาลลาว เห็นความสำคัญของงานสถานีโทรทัศน์และเริ่มทำการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวขึ้นมา

รายการแพร่ภาพในช่วงแรกนั้นส่วนใหญ่จะเป็นรายการข่าว รายการศึกษาและรายการให้ความบันเทิงแก่ประชาชนตามลำดับ โดยส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาที่ทำให้คนในสังคมมีจิตสำนึกและสร้างอุดมการณ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติ ตามแผนนโยบายของพรรคที่ยึดมั่นในอุดมการณ์ของพรรคและหลักการทางการเมือง องค์การสื่อสารในช่วงนั้นจึงเป็นเพียงเครื่องมือในการโฆษณาประชาสัมพันธ์แนวทางนโยบายของพรรคเป็นสำคัญ

6.2 โครงสร้างสถานีโทรทัศน์แบบระบบทุนนิยมตามกลไกตลาด พ.ศ 2538

รัฐบาลได้อนุญาตให้บริษัทต่างชาติโดยกลุ่มบริษัท ชินคอร์ป ประเทศไทย เข้าไปตั้งสถานีโทรทัศน์ในลาวและในชื่อ สถานีโทรทัศน์ลาว IBC ซึ่งหวังจะให้สถานีดังกล่าวเป็นช่องทางในการนำเสนอรายการที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความบันเทิง แต่ได้มีการดำเนินงานเป็นระยะเวลาเพียง 2 ปีก็ถดถอยตัว และสถานีดังกล่าวก็ได้เป็นของรัฐบาลโดยอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเหมือนกับสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว จากการทดลองให้ภาคเอกชนเข้ามาทำธุรกิจด้านสื่อโทรทัศน์นั้น สังเกตได้ว่าเอกชนมีการบริหารและดำเนินงานดีกว่าอย่างเห็นได้ชัดในด้านการผลิตรายการ รวมทั้งรูปแบบและวิธีการทำงานที่เป็นระบบมากกว่า ทำให้สามารถดึงดูดผู้ชมได้ดีกว่าสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ซึ่งการที่เป็นไปในแนวทางดังกล่าวเนื่องมาจากการเป็นสถานีเอกชน ดังนั้นจึงมีการคำนึงถึงเรื่องเรตติ้งและหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจไปด้วยจึงเป็นเหตุให้ทางรัฐบาลรวมเอา 2 สถานีเข้าเป็นสถานีเดียวใน ปี พ.ศ. 2542 การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ทำ

ให้เกิดการจัดองค์กรใหม่คือ ให้มีคณะอำนวยการชุดเดียวและจากการรวมตัวเข้ากันนั้นทำให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการมีระบบโทรทัศน์ 2 แบบในประเทศได้จบลง

ตารางที่ 10 แสดงการปรับคณะผู้บริหารของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว (พ.ศ.2539 – 2549)

ปี ตำแหน่ง	2539	2541	2542	2546	2547	2549
ผู้อำนวยการ	ดร.แซกแก้ว ชัยไชยะ	ดร.แซกแก้ว ชัยไชยะ	นาย บัวสอน พงษ์พาวัน	นาย บัวสอน พงษ์พาวัน	นาย บัวสอน พงษ์พาวัน	นาย บัวสอน พงษ์พาวัน
รอง ผู้อำนวยการ	-นายภูมมี เพลงสะหวัด	-นายภูมมี เพลงสะหวัด -นายทองวัน บุญบัวทอง	-นายภูมมี เพลงสะหวัด -นายปิ่น ปราดนา -นายทองวัน บุญบัวทอง	-นายภูมมี เพลงสะหวัด -นายปิ่น ปราดนา -นายทองวัน บุญบัวทอง -ดรบุญจอม วงษ์เพ็จ	-นายภูมมี เพลงสะหวัด -นายคำคอง ทองวงษ์สา -นายทองวัน บุญบัวทอง -นายบุญจอม วงษ์เพ็จ	-นายภูมมี เพลงสะหวัด -นายทองวัน บุญบัวทอง -ดรบุญจอม วงษ์เพ็จ
หัวหน้าฝ่าย เทคนิค	- นาย สีคาม	- นาย สีคาม	- นายสีคาม นายวินเลี่ยม	-นายสีคาม -นายวิน เลี่ยม	-นายสีคาม นาย วินเลี่ยม -นายผุย	-นายสีคาม - นายวินเลี่ยม -นายผุย
ฝ่ายบริหาร	นายคำเบียง	นายคำเบียง	นายทองปาน	นายทองปาน	นายทองปาน	นายวันเพลง

จากตารางดังกล่าวจะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลา 10 ปี ผ่านมาทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวพยายามที่จะปรับองค์กร เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งมีการปรับคณะผู้บริหารทั้งหมด 6 ครั้ง จากเดิมที่มีคณะผู้บริหาร 2 คน ได้ค่อย ๆ เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยทีละคนจนถึง 5 คน และสุดท้ายปรับลดตำแหน่งคณะผู้บริหารจาก 5 คนให้ยังเหลือเพียง 4 คน ซึ่งถือว่าคณะผู้บริหารจำนวน 4 คนในปัจจุบันนี้มีสัดส่วนหน้าที่งานที่รับผิดชอบค่อนข้างพอดีในแต่ละคน แต่อย่างไรก็ตามคาดว่าในอนาคตจะมีการปรับองค์กรครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่มีการสร้างสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ใหม่สำเร็จ

6.3 โครงสร้างสถานีโทรทัศน์แห่งชาติหลังการรวมตัว พ.ศ 2541ถึงปัจจุบัน

ในระยะนี้รัฐบาลมีนโยบายให้มีการปรับปรุงสถานีโทรทัศน์แห่งชาติ หลังการก่อตั้งและดำเนินงานมาเป็นเวลา 20 ปีเศษ เพื่อให้ระบบโทรทัศน์ของลาวมีการพัฒนาโดยได้มีการปรับคณะผู้บริหารหลายครั้ง และเปิดโอกาสให้ทางภาคเอกชนเข้ามาร่วมในการผลิตและดำเนินรายการมีการให้เช่าและขายเวลาให้ภาคเอกชนพร้อมทั้งอนุญาตให้มีการโฆษณามากขึ้น ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างในด้านที่มาของรายได้และมีการสนับสนุนจากภาคเอกชนมากขึ้น

จากการให้เช่าและขายเวลาให้ภาคเอกชน ได้ส่งผลอย่างต่อเนื่องถึงรูปแบบและเนื้อหาของรายการต่าง ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะขยายกลุ่มเป้าหมายให้มีสัดส่วนของรายการบันเทิงและรายการที่ส่งเสริมการผลิตภายในประเทศให้เป็นสินค้าตามนโยบายของรัฐบาล เพิ่มมากขึ้นกล่าวโดยสรุปคือปัจจัยอำนาจรัฐคือการที่รัฐกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของสื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีการออกมติที่ 36 ของกรมการเมืองศูนย์กลางพรรคเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่สื่อมวลชนทุก ๆ แห่งในประเทศลาว ซึ่งถือได้ว่าเป็นระเบียบข้อบังคับและรูปแบบที่มาของรายได้เพื่อให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวสามารถปรับตัวและเลี้ยงตัวเองให้อยู่รอดได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยงบประมาณจากรัฐบาลเพียงอย่างเดียวทั้งนี้เพื่อให้สื่อโทรทัศน์มีการปฏิบัติภารกิจคือ โฆษณาเผยแพร่แนวทางนโยบายของพรรคและแผนพัฒนาของรัฐได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือที่ได้รับจากต่างประเทศ การขยายตัวของสื่อต่างประเทศในประเทศลาวและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีในวงการสื่อสารมวลชนโลก

ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ทำให้สถานี โทรทัศน์แห่งชาติลาวต้องเผชิญต่อความกดดันทั้งจากภายในและภายนอก จนต้องทำการปรับปรุงรูปแบบการบริหารและการดำเนินงาน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศลาวที่มีแนวโน้มไปในทางเปิดประเทศและเข้าสู่ยุคสื่อไร้พรมแดนมากขึ้น

จากการวิเคราะห์พบว่า สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในบทบาทที่เป็นสื่อของรัฐบาลมีหน้าที่ในการเผยแพร่นโยบายของพรรค รัฐมองผู้ชมในฐานะผู้รับสารประชาสัมพันธ์แต่เมื่อลาวเองมีกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจ (แบบตลาดเสรี) จึงทำให้รัฐมีนโยบายให้สื่อมวลชนสามารถดำเนินงานที่มีลักษณะการบริหารจัดการด้วยตัวเอง เพื่อแบ่งเบาภาระของทางภาครัฐแต่ต้องไม่ละเลยในการทำหน้าที่ทางการเมือง ส่งผลให้เนื้อหารายการเป็นเหมือนสินค้าที่เกิดจากการลงทุนเพื่อขายให้แก่ผู้บริโภค โดยมุ่งที่จะตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ชมเป้าหมายที่กว้างขวางขึ้นด้วยเพราะ

ความจำเป็นที่ทำให้การดำเนินงานมีแนวโน้มไปตามการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป แต่เนื่องจากสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเป็นสื่อของรัฐบาล ดังนั้นโครงสร้างองค์กรก็เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายควบคุมของรัฐในแต่ละยุคสมัย แต่พรรคประชาชนปฏิวัติลาว ได้มีทัศนคติต่อสื่อมวลชนว่าเป็นเครื่องมือทางการเมืองซึ่งมีพรรคเป็นแกนนำสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุและโทรทัศน์ล้วนแต่ทำหน้าที่และมีเป้าหมายอันเดียวกัน คือรับใช้แนวทางการเมืองของพรรคและรัฐบาลทั้งเป็นข่าวสารและให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมไปพร้อม ๆ กัน

ตารางที่ 11 แสดงการจัดองค์กรและการดำเนินงาน การบริหารงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ก่อนและหลังการปรับตัว (2539 – 2549)

ปี งาน ตำแหน่งงาน	ก่อนการปรับตัว 2539 - 2541	ระยะปรับตัว 2542 - 2546	หลังการปรับตัว 2547 - 2549
งานบุคคล	เป็นการทำงานแบบระบบรัฐ ทั่วไปโดยปฏิบัติตามหน้าที่	มีการทดลองนำเอากลไก ทางการตลาดเข้ามาปฏิบัติ โดยเปิดโอกาสให้เอกชนเข้า มามีส่วนร่วมในการผลิตและ ดำเนินรายการ	การทำงานมีแบบแผนเป็น ระบบมากขึ้น
งานการตลาดและ(โฆษณา)	การโฆษณาสินค้ามีน้อยมาก บุคคลมีแนวคิดตามแนวทางที่ รัฐกำหนด	มีหลายบริษัทให้ความสนใจที่ จะให้การสนับสนุน เริ่มมีแนวคิดที่จะสร้างรายได้ ให้แก่ตนเองทั้งแสวงหา ความก้าวหน้า	การโฆษณาสินค้ามี หลากหลายประเภท มีแนวคิดที่ดีในการนำเสนอ และดำเนินรายการ และมีการ เปลี่ยนระบบการตลาด
งานด้านรายการ	ประเภทรายการส่วนใหญ่เป็น รายการที่เน้นการโฆษณา การเมือง เช่นรายการโฆษณา เกี่ยวกับนโยบายของพรรคฯ	ปล่อยให้บริษัทเอกชนผลิต รายการ เริ่มปรับปรุงระบบการทำงาน คณะผู้บริหารชุดเดียวกัน	รายการได้รับความสนใจจาก ผู้ชมมากขึ้น อย่างเช่นรายการ เส้นทางสู่เงินล้าน รายการ อาชีพนี้ก็ดีและยังมีรายการที่ ให้ความบันเทิงมากขึ้น

จากภาพที่แสดงถึงการบริหารและการดำเนินงานของทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว สรุป
ได้ว่า

(1) การจัดองค์กรการบริหารงานและการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในแต่ละระยะนั้นมีผลมาจากปัจจัยต่างต่าง ๆ ดังนี้ ปัจจัยภายในได้แก่ นโยบายองค์กร ซึ่งประกอบด้วย

การบริหารด้านบุคลากร นอกจากนั้น ยังมีปัจจัยภายนอกซึ่งประกอบด้วยนโยบายของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวในการควบคุมการทำงานของระบบสื่อมวลชนลาว ที่มีลักษณะเดียวกับประเทศที่มีการปกครองในระบบพรรคเดียว (ระบบสังคมนิยม) โดยจะเน้นเอาสื่อมวลชนรับใช้พรรคหรือรับใช้การเมือง เช่นการเผยแพร่แนวทางนโยบายของพรรคและการสร้างความสามัคคีของคนในชาติ และความร่วมมือได้จากต่างประเทศก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวต้องมีการปรับตัวในการบริหารและการดำเนินงาน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศลาวที่มีแนวโน้มไปในทางเปิดประเทศและเข้าสู่ยุคสื่อไร้พรมแดนมากขึ้น

โครงสร้างการจัดองค์กรในระยะก่อนการรวมตัวระหว่าง 2 สถานีนั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกันไปคือ ในข้อดีนั้นแต่ละสถานีต่างก็ทำงานตามภาระบทบาทและหน้าที่ของตนตามการมอบหมาย อีกทั้งยังมีการแข่งขันในการผลิตรายการเพื่อแย่งผู้ชม ฝ่ายหนึ่งเป็นสถานีของรัฐ โดยตรงทำหน้าที่โฆษณาแนวทางการเมืองเป็นหลักประเภทรายการที่ให้ความบันเทิงมีน้อย อีกฝ่ายหนึ่งเป็นสถานีดำเนินงานเพื่อธุรกิจและความบันเทิง ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้ชมเป็นอย่างดี ในทางหลักการทฤษฎีการบริหารแล้ว มีหลายหน่วยธุรกิจที่มีการแข่งขันทำให้ได้ผลผลิตเป็นรายการที่มีคุณภาพ แต่สำหรับการบริหารสถานีโทรทัศน์ทั้งสองสถานีนั้นลาวยังไม่มีประสบการณ์ในการบริหารดังนั้นการรวมตัวของสถานีจึงเป็นการดี

แต่เมื่อรวมตัวอยู่ในคณะอำนาจการชุดเดียวกันแล้ว กลับไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากโครงสร้างการจัดองค์กรยังไม่ค่อยลงตัว เป็นเพราะการบริหารยังทำได้ไม่ดี เกิดการเล่นพรรคเล่นพวกภายในองค์กร สร้างความสับสนให้แก่พนักงานโดยเฉพาะพนักงานระดับกลาง จนถึงคณะผู้บริหารเป็นอย่างมาก ยิ่งไปกว่านั้นคุณภาพของการผลิตรายการกลับยิ่งลดลงจากมาตรฐานเดิม เมื่อมีสภาพเป็นเช่นนี้จึงมีความจำเป็นต้องมีการปรับองค์กรครั้งใหม่อาจจะแยกช่อง 3 ออกเป็นช่องเพื่อความบันเทิงและเป็นช่องดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ให้แก่สองสถานี ส่วนช่อง 1 ยังคงรักษาไว้และทำหน้าที่โฆษณาแนวทางการเมืองของพรรคและแผนนโยบายของรัฐเหมือนเดิมแต่ควรเพิ่มรายการที่ให้ความรู้และความบันเทิง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับจากผู้ชมภายในและต่างประเทศ เพราะว่าผู้ที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้นมีทั้งคนลาวและบริษัทต่างประเทศ

ดังนั้นในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเมืองภายในและต่างประเทศที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างทุกวันนี้ สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีความจำเป็นต้องได้มีการปรับตัวให้เหมาะสมสภาพความ

เป็นจริงของสังคม อีกทั้งต้องดูจากบรรดาปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นผลกระทบต่อการปรับโครงสร้างการดำเนินงานของตนเพราะว่าเมื่อเปิดให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ต้องพูดถึงผลกำไรและตลาดการมากกว่าที่จะทำงานจากการสั่งงานจากทางการ อาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ชมได้ ดังนั้นต้องมีการวางแผนในการที่จะผลิตรายการหรือการดำเนินงานที่ชัดเจน ตามเงื่อนไขสภาพความเป็นจริงของการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจสังคมของประเทศอีกด้วย ดังนั้นสังเกตได้ว่าการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวปัจจุบัน กำลังเปลี่ยนจากการทำงานแบบระบบเดิมเป็นระบบการตลาดมากขึ้น เป็นการแสดงออกในการผลิตและดำเนินรายการต่าง ๆ ต้องมีเงินจึงทำได้เมื่อทำการผลิตก็ต้องให้คุณภาพ และได้พยายามในการปรับปรุงกลไกทางการเงินให้มีความเหมาะสม เพื่อรับประกันความคล่องตัวในการผลิตรายการและได้มีการประเมินผลการออกอากาศ

(2) ตลอดระยะเวลา 10 ปีแห่งการดำเนินการปรับปรุงการบริหารจัดการของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้นสังเกตได้ว่า มีการปรับองค์กรครั้งใหญ่ถึง 6 ครั้งในนั้นได้มีการปรับคณะผู้บริหาร (คณะผู้อำนวยการซึ่งจากเดิมมีเพียง 2 คนมาเป็น 5 คนและจากนั้นปรับให้ยังเหลือเพียง 4 คนคือผู้อำนวยการใหญ่ 1 คน และรองผู้อำนวยการ 3 คน โดยมีความคาดหวังในการทำงานให้มีประสิทธิภาพหลังจากที่มีการปรับตัวครั้งล่าสุด ในการปรับตัวครั้งนี้ทำให้การบริหารดำเนินไปได้ดีพอสมควร เนื่องจากพนักงานไม่มีความสับสนในเรื่องการมีหลายนายเหมือนคราวก่อนการปรับองค์กรในแต่ละครั้งต้องมีการตกลงจากกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ในฐานะผู้กำกับดูแลและเน้นไปที่ความต้องการของงานเพื่อปรับปรุงรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ชมได้มีการปรับพนักงานให้เข้ากับงานที่จำเป็น และนำมาใช้กับระบบงานโทรทัศน์อย่างแท้จริง เพื่อรับประกันการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งเป็นจุดแข็งของการบริหารสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว แต่ถึงจะมีการปรับองค์กรหลายครั้งผ่านมาแล้วก็ตามสิ่งที่ยังเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของระบบการบริหารสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว นั่นก็คือคณะผู้บริหารยังไม่กล้าที่จะสนับสนุนพนักงานที่มีความรู้ความสามารถ ที่เป็นคนรุ่นใหม่ขึ้นมาทำหน้าที่แทนพนักงานรุ่นเก่าที่ค่อนข้างเฉื่อยชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนเทคนิคและแผนกรายการ ยังพิจารณาการเลื่อนขั้น โดยดูที่ความเป็นสมาชิกพรรคฯ เป็นเรื่องที่สำคัญไปกว่าความสามารถ จึงทำให้ผลของการปรับเปลี่ยนพัฒนาองค์กรไม่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ทั้ง ๆ ที่การทำงานในสถานีโทรทัศน์นั้นมันมีความแตกต่างไปจากการทำงานในระบบการบริหารแขนงอื่น ๆ จะต้องมี การคำนึงถึงการให้ข้อมูลข่าวสารและให้ความบันเทิงที่ทันสมัยแก่ผู้ชม โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ชมที่เป็นประชาชนในชาติเป็นหลัก แต่บุคลากรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเองกลับยังไม่

มีการปรับเปลี่ยนให้มีคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถและทันสมัย ดังนั้นจึงทำให้ผลงานการผลิตรายการที่ได้ยังไม่ได้ดีเท่าที่ควร

(3) สำหรับทางออกที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นผลดีต่อการปรับปรุงองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีดังต่อไปนี้

- ต้องได้กำหนดบทบาทโดยรวมของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางด้านเศรษฐกิจสังคมของลาว
- ต้องแยกงานที่จะต้องปฏิบัติทั้งหมดว่ามีอะไรบ้างโดยอิงตามภาระบทบาทที่ได้กำหนด
- ต้องรวบรวมเอางานที่เกี่ยวข้องไว้ในส่วนเดียวกันจัดแบ่งประเภทงานและกำหนดหน้าที่ให้ละเอียด
- ต้องมีการออกแบบระบบการประสานงานเพื่อความสะดวกและมีหลักการในการทำงาน
- ต้องจัดคนที่มีระดับความรู้ความสามารถเพื่อให้เหมาะสมกับงานที่จะทำ
- ต้องมีการปรับโครงสร้างการจัดการและทดลองนำใช้ระบบการดำเนินงานแบบใหม่
- ต้องมีการตรวจสอบและมีการปรับโครงสร้างโดยตลอด

การจะสามารถปรับเปลี่ยนพัฒนาองค์กรตามที่กล่าวมาให้ได้นั้นทุกๆ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายในสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ต้องพร้อมกันพิจารณาแก้ไขจุดที่ยังเห็นว่าเป็นจุดอ่อน และค่อยปรับปรุงให้มีพื้นฐานอันหนักแน่นเพื่อจะสามารถสืบต่อเคลื่อนไหวทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวสู่ความทันสมัยที่ก้าวเพื่อสนองความต้องการของงานสื่อมวลชนในระยะใหม่ ซึ่งจะสังเกตได้ในตาราง 6.3 ที่แสดงการเปลี่ยนแปลงดังต่อไปนี้

ตาราง 12 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงและไม่เปลี่ยนแปลงของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว

	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
1.การจัดองค์กร	มีการจัดองค์กรใหม่หลายครั้ง	โครงสร้างไม่เปลี่ยนแปลง
2.การบริหารองค์กรและบุคลากร	มีการบริหารที่คล่องตัวมากขึ้น พนักงานได้ไปเรียนต่างประเทศ มากกว่าเดิม	ค่าตอบแทนพนักงานยังไม่ดีพอ
3.วัฒนธรรมองค์กร	มีวัฒนธรรมการทำงานแบบผสม ระหว่างราชการกับวัฒนธรรม องค์กรสื่อ	ยังมีคนจำนวนหนึ่งที่ปรับตัวเองให้ เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ยังมีแนวคิดแบบเดิมและเป็นตัว ถ่วงดึงการพัฒนา
4.อุดมการณ์ของบุคลากร	มีอุดมการณ์สื่อเพื่อสังคมมากขึ้น	ยังมีคนจำนวนหนึ่งยึดถือ อุดมการณ์เดิม
5.ที่มาของงบประมาณ	ได้จากการโฆษณามากขึ้น	รัฐให้บ่น้อยลงในแต่ละปี
6.การบริหารงบประมาณ	มีการตรวจสอบบัญชีและวางแผน ในการใช้จ่ายที่จำเป็น	ยังไม่มีแผนการใช้จ่ายอย่างรัดกุม
7.การจัดผังรายการ	มีการปรับผังรายการและเพิ่ม รายการที่ให้ความบันเทิงมากขึ้น	ยังมีบางรายการไม่มีการ เปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะรูปแบบของ การผลิตและการนำเสนอ
8.การผลิตรายการ	มีภาคเอกชนเข้ามาร่วมทำการผลิต มีหลายรายการมีคุณภาพและ	ยังคงไว้ซึ่งรายการที่ผลิตเอง มีบางรายการไม่มีคุณภาพแต่ก็ยัง ออกอากาศ
9.คุณภาพรายการ	ได้รับความสนใจจากผู้ชมมากขึ้น	
10.การโฆษณา	มีภาคเอกชนสนใจในการโฆษณา สินค้ามากขึ้น	การโฆษณาการเมืองและโฆษณา ด้านการระบาดของเชื้อโรคต่าง ๆ

จากตารางการเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้นสังเกตได้ว่าการปรับโครงสร้างองค์กรแต่ละครั้งมีหลายด้านมีการเปลี่ยนแปลงและมีบางด้านไม่เปลี่ยนแปลงดังต่อไปนี้

1. การจัดองค์กร ภายหลังจากที่รวมตัวกันในปี พ.ศ 2543 ได้มีการควมรวมหน่วยงานย่อยของ 2 สถานีเข้าด้วยกันแต่แยกช่องให้ชัดเจนเช่นสถานีโทรทัศน์แห่งชาติช่อง 1 หรือ สทล 1 ทำหน้าที่หลักในการโฆษณาการเมือง การศึกษาและเศรษฐกิจ สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 หรือสทล

3 ทำหน้าที่บันทึกและวัฒนธรรมสังคม สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 5 หรือสทล 5 ทำหน้าที่แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับสถานีโทรทัศน์ต่างประเทศ แต่ถึงจะมีการจัดองค์กรอย่างใดก็ยังคงรักษาซึ่งโครงสร้างองค์กรสื่อของรัฐ

2. การบริหารองค์กรและด้านบุคลากร มีการบริหารที่มีความคล่องตัวเนื่องจากมีการรวมคณะผู้บริหารของสองสถานีเข้าด้วยกัน ส่วนพนักงานก็ได้รับการไปยกระดับหรือไปเรียนต่อต่างประเทศมากกว่าเดิมเป็นเงื่อนไขสำคัญให้แก่การพัฒนาสถานีโทรทัศน์ของลาวให้เป็นระบบในอนาคต แต่การปฏิบัตินโยบายต่อพนักงานยังไม่ดีพอ

3. วัฒนธรรมองค์กร สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเป็นกระบอกเสียงสำคัญในการแถลงนโยบายรัฐบาลต่อผู้ชมภายในและนอกประเทศ ฉะนั้นจึงมีวัฒนธรรมราชการมากกว่าวัฒนธรรมองค์กรสื่อ ซึ่งองค์กรตกอยู่ภายใต้วัฒนธรรมการเมืองที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการดำเนินงานขององค์กร แต่เมื่อมีการปรับองค์กรจากสื่อทำหน้าที่เพื่อการเมืองและต้องพึ่งตนเองทางการเงินนั้น จำเป็นวัฒนธรรมองค์กรก็ต้องมีการปรับตัวให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรสื่อมวลชนมากขึ้น

4. คุณธรรมของบุคลากร คุณธรรมของบุคลากรสื่อโทรทัศน์ของลาวนั้นเป็นแบบผสมระหว่างคุณธรรมวิชาชีพกับคุณธรรมราชการและยังมีหลายคนที่ยึดถือคุณธรรมของระบบราชการในอุดมคติ

5. ที่มาของงบประมาณ แหล่งรายรับหลักของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมาจาก 3 แหล่งใหญ่คือ

- งบประมาณของทางรัฐบาล
- รายรับจากการบริการโฆษณาสินค้า แจ่งข่าวธุรกิจ สังคมและจากเงินสนับสนุนพิเศษ
- การช่วยเหลือจากต่างประเทศและองค์การสากลต่าง ๆ

แต่ปัจจุบันงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้นั้นน้อยลงในแต่ละปีจึงต้องหารายได้จากการโฆษณาสินค้า การแจ่งข่าวธุรกิจสังคมและจากการสนับสนุนของภาคส่วนเอกชนและการช่วยเหลือจากต่างประเทศ

6. การบริหารงบประมาณ มีการตรวจสอบบัญชีและวางแผนในการใช้จ่ายที่จำเป็นให้แก่การพัฒนาระบบโทรทัศน์ เช่นจ่ายให้แก่การผลิตรายการ ซึ่อุปกรณ์ต่าง ๆ และเป็นเงินเดือนแก่พนักงานอีกด้วยแต่ยังไม่มีแผนการใช้จ่ายเงินอย่างรัดกุม

7. การจัดผังรายการ มีการปรับผังรายการและเพิ่มรายการที่ให้ความบันเทิงมากขึ้นโดยเน้นรายการที่ให้ความบันเทิงและให้ความรู้แก่ผู้ชม มีการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะรูปแบบของการผลิตและการนำเสนอ

8. การผลิตรายการ เมื่อมีการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิต รายการทำให้รายการที่ผลิตออกมาเป็นที่ยอมรับของผู้ชมมากขึ้นและมีรูปแบบการนำเสนอ รายการที่ดีแต่ก็มีบางรายการยังไม่เป็นที่ยอมรับจากผู้ชม

9. คุณภาพรายการ มีหลายรายการมีคุณภาพและได้รับความสนใจจากผู้ชมมากขึ้น โดยเฉพาะรายการที่ให้ความรู้ เช่น รายการอาชีพนี้ก็ดีเหมือนกัน รายการเที่ยวเมืองลาวเป็นต้น

10. การโฆษณา มีหลายบริษัทและภาคเอกชนให้ความสนใจที่จะสนับสนุนหรือโฆษณา สินค้าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเองก็ไม่ได้จำกัดในเรื่องการโฆษณาแล้วแต่ความ เหมาะสมของผู้ที่จะโฆษณา สถานีเพียงแต่กำหนดราคาและเวลาของการโฆษณาเท่านั้น

การที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเนื่องจากพรรคได้มีการปรับนโยบายให้สื่อมวลชน สามารถพึ่งตนเองเพื่อลดภาระของรัฐบาล แต่สิ่งสำคัญตัวพนักงานเองต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจึงจะสามารถดำรงคงอยู่ได้

6.4 อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อมีการปรับโครงสร้างการองค์กรและรูปแบบการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติ ลาว พบว่ามีการทำงานที่เป็นระบบมากขึ้น และมีแนวโน้มชัดเจนมากขึ้นถึงความเปลี่ยนแปลงของ ระบบการปฏิบัติงานแบบเดิม ๆ ซึ่งผลจากการเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้การทำงานของสถานีโทรทัศน์ แห่งชาติลาวต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดกล่าวคือผู้ชมและผู้ให้การสนับสนุน

จากการศึกษาในงานวิจัยฉบับนี้ได้พบว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลกระทบต่อ การปรับตัว ของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

ประการที่ 1 เนื่องจากสรุปแล้ว สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเป็นองค์กรสื่อสารมวลชนหนึ่ง ที่อยู่ภายใต้กรอบการ เมืองแบบสังคมนิยมและเศรษฐกิจ (ทุนนิยม) ที่อาศัยกลการตลาดตั้งที่ กล่าวมาแล้วว่าระบอบการเมืองและเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของ สื่อมวลชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรันดา กฤษเจริญ ในวิทยานิพนธ์เรื่องอุดมการณ์ของ บุคลากรสื่อวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าอุดมการณ์วิชาชีพของบุคลากรสื่อวิทยุ โทรทัศน์ของรัฐจะใช้อุดมการณ์วิชาชีพด้านราชการและการประชาสัมพันธ์มากกว่าอุดมการณ์ สื่อมวลชน ซึ่งมีลักษณะเหมือนองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวที่บุคลากรในองค์กรต้อง ปฏิบัติตามภารกิจหลักขององค์กรที่อยู่ภายใต้อุดมการณ์ของภาครัฐ จากที่กล่าวมาจะพบว่าปัจจัย

หลักที่มีผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสื่อสารมวลชนคือ ระบบการเมืองของประเทศลาวที่เป็นระบบการเมืองแบบสังคมนิยมที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เป็นสื่อมวลชนที่สร้างค่านิยมของการทำงานแบบราชการมากกว่าการเป็นสื่อมวลชน แต่ปัจจุบันเมื่อสังคมโลกได้มีการพัฒนาเป็นอย่างมาก ประเทศลาวก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องปรับปรุงแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะอิทธิพลของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านสื่อมวลชน ส่งผลให้ให้ค่านิยมของบุคลากรทางสื่อมวลชนแบบเดิมที่มีอุดมการณ์วิชาชีพสื่อมวลชนแบบราชการเปลี่ยนแปลงเป็นอุดมการณ์เป็นค่านิยมที่มีอุดมการณ์วิชาชีพด้านสื่อมวลชนมากขึ้นในปัจจุบัน

ประการที่ 2 นอกจากที่กล่าวมาแล้วในประการที่ 1 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในประเทศลาวยังมีข้อจำกัดตามหลักเกณฑ์ของสื่อมวลชนซึ่งเป็นผลมาจากวัฒนธรรมทางการเมือง โดยจะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนลาวยังมีไซเวทีเพื่อการแสดงทัศนะที่เปิดให้มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างเสรี สื่อมวลชนไม่อาจสามารถวิพากษ์วิจารณ์หรือนำเสนอสิ่งใดตามความคิดเห็นของตน โดยที่ขัดแย้งกับแนวทางของรัฐบาลและพรรคประชาชนปฏิวัติลาวได้ นอกจากนี้การนำเสนอทัศนะที่หลากหลายผ่านทางรายการโทรทัศน์กลับพบว่ามีไซปัญหาที่คนให้ความสนใจมาก มีแต่นำเสนอให้สอดคล้องกับแนวทางของพรรคและรัฐบาล สื่อโทรทัศน์เป็นกระบอกเสียงสำคัญในการแถลงนโยบายรัฐบาลต่อผู้ชมภายนอกประเทศ เป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมให้ไปในแนวทางเดียวกันของประเทศและนำเสนอภาพที่ดีของประเทศแก่สังคมโลก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกลอยกมล ขวัญเอื้องพันธุ์ในวิทยานิพนธ์เรื่อง วัฒนธรรมองค์กรและการปรับตัวทางด้านวัฒนธรรมสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ซึ่งพบว่าองค์กรสื่อของรัฐจะมีวัฒนธรรมราชการโดดเด่นกว่าวัฒนธรรมสื่อมวลชนซึ่งองค์กรจะตกอยู่ภายใต้วัฒนธรรมการเมืองที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทาง นโยบาย และการปรับตัวขององค์กรในระดับมหภาคซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับลักษณะของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์การดำเนินขององค์กรยังใช้ทฤษฎีองค์ยุคคลาสสิก ยุคทันสมัยเพื่อเปรียบเทียบโครงสร้างของทั้ง 2 รูปแบบของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวและใช้ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนในระบบสังคมนิยมซึ่งเป็นต้นแบบของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว โดยพิจารณาจากประเทศรัสเซียและจากการศึกษารูปแบบของระบบการสื่อสารมวลชนของประเทศรัสเซีย พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้

สื่อมวลชนโซเวียตและสื่อมวลชนลาว ล้วนแต่ถูกควบคุมจากทางรัฐบาลซึ่งสื่อมวลชนโซเวียตหรือรัสเซีย นั้นจะมีกรรมการของรัฐ (Gosteleradio) ทำหน้าที่ควบคุมดูแลทุกอย่าง สถานีโทรทัศน์ในแต่ละรัฐจะมีกรรมการรัฐควบคุมอำนาจสูงสุดอยู่กับกรรมการรัฐ โดยที่กรรมการจะถูกแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีโซเวียตและกรรมการดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกพรรค ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมาชิกขององค์การสื่อในรัสเซียตั้งแต่ระดับถึงสูงก็เป็นสมาชิกพรรคทั้งหมด พรรคกับรัฐบาลก็คือสิ่งเดียวกัน ทำให้รัฐบาลกลายเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในองค์การสื่อไปโดยปริยาย องค์การสื่อถูกควบคุมแบบรายวัน ด้านงบประมาณทั้งหมดมาจากรัฐบาล โดยกรรมการจะเตรียมเสนอขอและจัดงบประมาณแต่ละปีและรัฐบาลจะอนุมัติอีกที ส่วนสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้นเป็นองค์การสื่อสารมวลชนที่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลและผู้ชมในลาว มีโครงสร้างและการบริหารงานตามแบบของกิจการของรัฐทั่วไป ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมสื่อมวลชนสังกัดกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีการเคลื่อนไหวตามภาระบทบาทหน้าที่ของตน โดยคณะผู้บริหารจะเป็นฝ่ายเผยแพร่แผนการดำเนินงานในแต่ละระยะตามแนวทางนโยบายของพรรค และแผนพัฒนาประเทศของรัฐบาล ทางด้านงบประมาณนั้นสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้รับงบประมาณจากรัฐบาลแต่ไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย ดังนั้นจึงต้องหารายได้จากทางอื่นด้วย การดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวก็เหมือนกับสื่อมวลชนอื่น ๆ ในลาวซึ่งมีการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นจึงมีการวิจารณ์จากผู้ชมว่าผลิตรายการไม่น่าดูการนำเสนอข่าวที่ซ้ำซาก ระบบเทคโนโลยียังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ทำให้รายการที่ผลิตออกมาไม่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะระบบส่งสัญญาณ

จากปัญหาดังกล่าววิถีทางแก้ไขที่เห็นว่าจะมีความจำเป็นก็คือ ต้องปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ทั้งหมดโดยจัดสรรบุคลากรให้ทำงานตรงตามความชำนาญงานของพนักงาน ต้องแก้ไขในเรื่องนโยบายให้แก่พนักงานในองค์กร เช่น มีการให้เงินพิเศษนอกเหนือจากเงินเดือน ต้องมีการจัดการประชุมระดับวิชาการเพื่อหาทางแก้ไขจุดด้อยในการดำเนินงาน ต้องปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้เป็นระบบครบชุด ต้องปรับเปลี่ยนระบบการส่งสัญญาณ สิ่งสำคัญต้องพัฒนาคนให้มีความรู้และความชำนาญงานในการทำหน้าที่ของตน และต้องปล่อยให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการและดำเนินงาน เพื่อดึงความสนใจแก่นักโฆษณา ต้องเปิดกว้างในการร่วมมือกับสื่อต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนรายการหรือร่วมมือผลิตรายการ ให้รายการมีรูปแบบที่น่าสนใจมากกว่าที่เป็นอยู่

ปัจจุบันจะสังเกตได้ว่า การบริหารงานและการดำเนินงานในสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว กำลังเปลี่ยนจากระบบโทรทัศน์แบบสังคมนิยม กลายเป็นการดำเนินงานตามกลไกการตลาดเพื่อ

ความอยู่รอดและมีการพัฒนาในขั้นต่อไป ตลอดเกือบสองทศวรรษที่ผ่านมาสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้ฝ่าฟันอุปสรรคเพื่อทำหน้าที่อย่างตั้งใจเพื่อภารกิจปฏิบัติ ในฐานะเป็นกระบอกเสียงของพรรคและรัฐบาลทั้งเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้และให้ความบันเทิงแก่ประชาชนลาวเหล่าชนเผ่าต่าง ๆ และได้รับการไว้วางใจจากทางรัฐบาล ในการทำหน้าที่โฆษณาเผยแพร่แนวทงนโยบายของพรรคและแผนพัฒนาของรัฐในแต่ละช่วงเวลา ถึงแม้ว่าจะทำหน้าที่รับใช้การเมืองได้ดี แต่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ยังจะต้องได้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับวิธีและรูปแบบในการผลิตรายการเพื่อเป็นที่ยอมรับของผู้ชมให้มากกว่าที่เป็นอยู่

ประการที่ 3 จากการปรับโครงสร้างองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ซึ่งสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงอีกประการคือ การปรับผังรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว พบว่าการปรับผังรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้รับอิทธิพลจากระบบการเมืองแบบสังคมนิยมและโดยเฉพาะอิทธิพลของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการปรับเปลี่ยนผังรายการของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว อันเป็นผลมาจากความจำเป็นในการใช้เงินเพื่อผลิตรายการให้มีคุณภาพต้องมีการสนับสนุนทางการเงินจากภาคเอกชนโดยมีรูปแบบการโฆษณาสินค้าของผู้สนับสนุน ลักษณะดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อการปรับผังรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัฐติพงษ์ ชูนาค ในวิทยานิพนธ์เรื่องพัฒนาการของการจัดผังรายการของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผังรายการจะเกิดการเปลี่ยนแปลงจากนโยบายผู้บริหาร ตัวเลขวัดระดับความนิยมของผู้ชม อิทธิพลและแรงกดดันทางการเมืองและเศรษฐกิจ

6.5 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวควรที่จะจัดให้มีการจัดอบรมความรู้ด้านบริหารธุรกิจ เพื่อที่จะทำให้บุคลากรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว มีความรู้ความเข้าใจในการร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้เข้าสู่ยุคที่มีการแข่งขันกันได้มากยิ่งขึ้น

2. สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวควรที่จะขอความร่วมมือไปยังนานาประเทศ ในเรื่องเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลและทักษะผลิตรายการ มากขึ้นกว่าแต่เดิม

6.6 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในอนาคต ควรที่จะทำการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นผลให้แก่การปรับองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในแต่ละปัจจัยลึกลงไป เพื่อที่จะได้สามารถเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ขององค์กรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในอนาคต ควรที่จะทำการวิจัยเพื่อทำการเปรียบเทียบองค์กรสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวกับสถานีโทรทัศน์อื่น ๆ ในประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบเดียวกัน เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศเวียดนาม เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างในแง่มุมต่าง ๆ ได้ชัดเจนขึ้น